

kommissioner, Voldgiftsretter og Værgeraad.

Ogsaa Erfaringerne fra andre Lande, særlig Norge og Tyskland, bestyrker Formodningen om, at Domsmandsinstitutionen vil komme til at virke godt hos os. I Norge synes der at være almindelig Tilfredshed med Institutionen, som jo er rodfæstet gennem 40 Aars Eksistens. Og i Tyskland er man endog gaet saa vidt, at man i 1924 har ophævet Nævningeinstitutionen fuldstændig til Fordel for Domsmandsinstitutionen.

Hertil kommer endelig, at Lægdommeres Medvirken erfaringsmæssig yder den bedste Garanti for de moderne Retsprincippers, særlig Bevisumiddelbarhedens, virkelige Gennemførelse. Rent teoretisk set lader disse Principper sig vel gennemføre uafhængigt af Domsmandsinstitutionen. Men Praksis viser, at det hidtil har været umuligt at faa Bevisumiddelbarheden gennemført til Trods for, at Retsplejeloven har virket i over 13 Aar, og at Manglerne ved den gældende Ordning utvivlsomt er traadt klart frem. Da Forslaget om Domsmandsinstitutionens Indførelse strandede i Landstinget i Samlingen 1931—32, viste det sig da ogsaa, at Bevisumiddelbarheden ej heller blev gennemført.

Vedrørende denne Del af Lovforslaget skal man endelig henvise til Højesterets Erklæring af 18. Februar 1932 (Rigsdagstidende 1931—32, Tillæg B. Sp. 2729—2732), Østre og Vestre Landsrets Erklæringer af 18. og 19. Maj 1932 (smstds. Sp. 271—274), det staaende Retsplejeadvalgs Erklæring af 19. September 1930 (smstds. 1930—31, Tillæg A. Sp. 5175—5182 og 5195—5196), Rigsadvokatens Erklæring af 1. Februar 1932 (smstds. 1931—32, Tillæg B. Sp. 2737—2742) og forskellige Oplysninger om de norske, svenske og tyske Ordninger (smstds. 1930—31, Tillæg B. Sp. 2719—2768 og 2771—2790).

2. *Ophævelse af Højesterets Beføjelse til at paakende Bevisspørgsmaal i Straffesager* (Ændringsforslagene i Lovforslagets 1ste Afsnit til §§ 966 og 967).

Ifølge Retsplejelovens § 945, sidste Stykke, kan Anke i Nævningsager ikke grundes paa, at Spørgsmaalet, om Tiltalte skal domfældes, er urigtigt afgjort som Følge af en fejlagtig Bedømmelse af Bevisernes Vægt. Derimod er Højesteret ikke udelukket fra at paakende Bevisspørgsmaal i andre Straffesager, nemlig dels Sager, paakendte i 1ste Instans ved Landsret uden

Nævninger, dels Sager, paakendte i 1ste Instans ved Underret og paaankede til Højesteret som 3die Instans med Justitsministerens Tilladelse efter Lovens § 966.

Ved Loven af 1932 sker der den Ændring paa dette Omraade, at Landsretterne i 1ste Instans kun skal paakende Nævningesagerne, og som Følge heraf vil der ikke mere blive nogen Art af Straffesager, i hvilke Bevisspørgsmaalet uden særlig Tilladelse vil kunne bringes frem for Højesteret. Kun naar Justitsministeren i særlige Undtagelsestilfælde i Medfør af Retsplejelovens § 966 giver Tilladelse til, at en Underretssag føres frem til Højesteret som 3die Instans, vil Bevisspørgsmaal kunne komme til Afgørelse for Højesteret.

Ved nærværende Lovforslag fuldbyrdes Udviklingen i denne Retning, idet Højesteret efter Forslagene til §§ 966 og 967 udelukkes fra at paakende Bevisspørgsmaal ogsaa i de Tilfælde, hvor det efter Loven af 1932 er muligt. Dette er en naturlig Følge af, at disse Sager normalt vil blive paadømt under Medvirken af Doms mænd og under Anvendelse af Bevisumiddelbarhed. Det vil da være det naturligste, at den Regel, der ifølge § 945, sidste Stykke, som ovenfor nævnt, gælder for Nævningesager, ogsaa kommer til Anvendelse paa andre Straffesager.

At Udviklingen saaledes gaar i Retning af at indskrænke Højesterets Kompetence i Straffesager, for saa vidt angaar Bevisspørgsmaal, staar for øvrigt ikke blot i Forbindelse med, at Domsmandsinstitutionen indføres, men er ogsaa en Følge af, at Højesteret næsten aldrig tillader, at Afhøring af Vidner eller Udspejgning af Tiltalte finder Sted direkte for Højesteret. Under disse Omstændigheder vil det være betænkeligt, at Bevisspørgsmaal, efter at være afgjort af Landsretten under Anvendelse af Bevisumiddelbarhed, derefter skulde kunne paakendes af Højesteret paa Grundlag af Protokollater, optagne ved Underretten. Da der i Domsmandssager ikke i Forvejen vil have fundet nogen udførlig Protokollation Sted, vilde en saadan Ordning for øvrigt ogsaa være meget besværlig.

De foreslaaede Ændringer stemmer overens med Regeringslovforslaget af 1931—32 og vedtoges af Folketinget, men blev slettet i Landstinget sammen med de under Punkt 1 nævnte Bestemmelser.

3. *Offentlig Votering i Højesteret og Deling af Retten i 2 Afdelinger* (Ændringsforslagene i Lovforslagets 1ste Af-